

Landschapsverordening Flevoland 2004

Artikel 1. Reikwijdte van de verordening en begripsbepaling

1. Deze verordening is alleen van toepassing buiten de bebouwde kom van de gemeente, zoals bedoeld in artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994.
2. In de verordening wordt verstaan onder de term borden: opschriften, aankondigingen, ver- of afbeeldingen, borden, vlaggen, spandoeken, bijbehorende constructies en kennelijk voor deze doeleinden gebezigde transportmiddelen, in welke vorm dan ook.

Artikel 2. Verboden

1. Het is verboden één of meer borden als bedoeld in artikel 1 lid 2 te plaatsen, te doen plaatsen, geplaatst te houden, aan te brengen, te doen aanbrengen of aangebracht te houden op of aan een onroerende zaak.
2. Het is de zakelijk gerechtigde of gebruiker van enige onroerende zaak verboden deze onroerende zaak te gebruiken of te laten gebruiken voor het plaatsen, doen plaatsen, geplaatst houden, aanbrengen, doen aanbrengen of aangebracht houden van één of meer borden als bedoeld in artikel 1 lid 2.

Artikel 3. Uitzonderingen op de verboden

1. Het in artikel 2 gestelde verbod geldt niet voor borden:
 - a. die niet zichtbaar zijn vanaf een openbare weg, een openbaar water, een spoorweg of een andere voor het publiek toegankelijke plaats;
 - b. die betrekking hebben op enig beroep, enig bedrijf of enige dienst, en die borden zijn geplaatst of aangebracht op de bouwkavel waar dat beroep, bedrijf of die dienst wordt uitgeoefend of op of in de directe nabijheid van de inrit daarnaar toe;
 - c. die zijn geplaatst of aangebracht op, in of aan een wachtruimte bij een halteplaats voor het openbaar vervoer;
 - d. die op of aan een onroerende zaak zijn geplaatst of aangebracht ten behoeve van de verkoop, verhuur of verpachting van deze zaak, mits niet langer aanwezig dan voor de verkoop, verhuur of verpachting noodzakelijk is;
 - e. die ofwel zijn geplaatst of aangebracht op een terrein waar een grootschalige publieke gebeurtenis zoals een openbare wedstrijd, manifestatie, tentoonstelling of evenement, plaatsvindt, ofwel zijn geplaatst of aangebracht ter bekendmaking van of de bewegwijzering naar die gebeurtenis en mits:
 - die gebeurtenis niet behoort tot de gebruikelijke commerciële uitoefening van een beroep, bedrijf of dienst,
 - op borden, die zijn geplaatst buiten het terrein waar de gebeurtenis plaats vindt, eventuele handelsreclame duidelijk ondergeschikt is aan de bekendmaking c.q. bewegwijzering en
 - het bord niet langer aanwezig is dan gedurende één maand voor die gebeurtenis tot één week erna;
 - f. die zijn geplaatst of aangebracht op een overeenkomstig een bestemmingsplan in gebruik zijnd sportterrein;
 - g. die zijn geplaatst of aangebracht op een overeenkomstig een bestemmingsplan in gebruik zijnd bedrijventerrein;
 - h. die betrekking hebben op een werk in uitvoering, waarvoor van overheidswege opdracht is gegeven, voorzover zij in de directe nabijheid van het werk zijn geplaatst of aangebracht en niet langer aanwezig zijn dan de uitvoering van het werk duurt;
 - i. die zijn geplaatst of aangebracht in een wegberm en kunnen worden beschouwd als een herdenkingsteken in de zin van het besluit van Gedeputeerde Staten van 12 september 2000, nr. WenV/00.091598/A;
 - j. die vanwege of met toestemming van het bevoegd gezag zijn geplaatst of aangebracht ten behoeve van de verkeersveiligheid of de verkeersinformatie;
 - k. die zijn geplaatst of aangebracht op of aan zuilen, muren en andere constructies, die daarvoor door de overheid zijn aangewezen of ten aanzien waarvan Gedeputeerde Staten in een ander kader met het gebruik daarvoor hebben ingestemd;
 - l. die zijn geplaatst of aangebracht ter voldoening aan een wettelijke verplichting;

- m. die dienen tot het openbaren van gedachten of gevoelens in de zin van artikel 7 van de Grondwet, mits niet meer dan één bord per onroerende zaak wordt aangebracht en mits dat bord niet langer dan drie maanden ter plaatse aanwezig is;
 - n. die dienen tot het aankondigen van verkiezingen voor een gemeenteraad, Provinciale Staten, de Tweede Kamer of het Europese parlement en tot het presenteren van daaraan deelnemende politieke partijen, mits niet langer aanwezig dan gedurende één maand voor de verkiezing tot één week na die verkiezing.
 - o. die dienen ter aanduiding van gewassen, proefvelden, productinformatie of demonstratievelden, ter plaatse waar het product geteeld wordt;
 - p. die dienen ter bewegwijzering naar een verkooppunt van agrarische producten, naar een mini-camping of naar een andere, aan het agrarisch bedrijf gerelateerde nevenactiviteit, mits het bord niet verlicht of reflecterend is en het oppervlak niet groter is dan 3 m².
2. Borden als bedoeld in het eerste lid van dit artikel dienen deugdelijk te zijn geconstrueerd en in goede staat van onderhoud te verkeren.

Artikel 4. Ontheffingen

1. Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen van het in artikel 2 gestelde verbod.
2. De ontheffing kan alleen worden verleend indien de plaatsing of het aanbrengen van het bord niet in strijd is met het belang van de bescherming van het landschap en niet in strijd is met het belang van de verkeersveiligheid.
3. Aan de ontheffing kunnen voorschriften of beperkingen worden verbonden in het belang van de bescherming van het landschap en in het belang van de verkeersveiligheid.
4. Een ontheffing geldt voor degene aan wie zij is verleend en voor zijn rechtsopvolgers, tenzij bij de ontheffing anders is bepaald.
5. De aanvraag van een ontheffing wordt schriftelijk bij Gedeputeerde Staten ingediend en vermeldt:
 - a. de naam van degene die de zakelijk gerechtigde of de gebruiker is van de locatie waar het bord is beoogd en een verklaring van deze waaruit blijkt dat hij instemt met het plaatsen of het aanbrengen van het bord;
 - b. het adres, de kadastrale aanduiding en een tekening of plattegrond van de locatie waar het aanbrengen van het bord is beoogd;
 - c. een beschrijving van de vorm en de afmetingen van het bord, en van het doel en de inhoud daarvan;
 - d. de voorgenomen duur van de plaatsing van het bord.

Artikel 5. Strafbepaling

1. Een gedraging in strijd met artikel 2 of met één of meer voorschriften of beperkingen die aan een ontheffing zijn verbonden is een strafbaar feit en wordt bestraft met hechtenis van ten hoogste drie weken of een geldboete van de tweede categorie.
2. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze verordening gestelde zijn belast de door Gedeputeerde Staten van Flevoland aangewezen ambtenaren.
3. Met de opsporing van de bij deze verordening strafbaar gestelde feiten zijn belast de bij of krachtens artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren alsmede de door Gedeputeerde Staten aangewezen toezichthoudende ambtenaren.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 februari 2005.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Flevoland van 9 december 2004.

griffier,

voorzitter.

Algemene toelichting bij de Landschapsverordening Flevoland 2004

1. Doelstelling

De provincie heeft een landschapsverordening in het leven geroepen om ongewenste opschriften en reclame-uitingen in het landelijk gebied van Flevoland te reguleren. Het doel van de regeling is in de eerste plaats de bescherming van het landschapsschoon. Het provinciaal landschapsbeleid, zoals verwoord in de nota Natuur en Landschap (d.d. 2 december 1999) en in het Omgevingsplan Flevoland (d.d. 2 november 2000), is gericht op het behoud en de verdere ontwikkeling van een voor Flevoland specifiek en karakteristiek en voor Nederland uniek landschapspatroon. Belangrijke kenmerken van dit landschap zijn de grootschalige ruimten en het zicht op een uitgestrekt, en relatief ongestoord, "leeg" landschap (vergezichten). Deze open ruimten worden afgewisseld met bebossing en wateren wat een typerend contrast oplevert. Het landschapsschoon bleek echter in toenemende mate te worden ontsierd door reclameborden, opschriften en aankondigingen langs de wegen. Met name langs de A6 was op sommige plekken een wildgroei aan opschriften ontstaan waarbij op een ongeordende manier reclame werd gemaakt voor tal van bedrijven, binnen en buiten de provincie. Maar ook op andere plaatsen in de provincie staan in het landelijk gebied tal van reclameborden van bedrijven en in sommige gevallen ook van overheidslichamen die op een nadrukkelijke manier de aandacht opeisen van de weggebruiker. Dergelijke opschriften doen afbreuk aan de specifieke landschappelijke kwaliteiten van het gebied. Het individuele en commerciële belang dat met de plaatsing van de opschriften is gemoeid, kan de aantasting van het landschapsschoon niet rechtvaardigen. Daarnaast speelt het aspect van de verkeersveiligheid, met name op die plekken waar de opschriften kunnen leiden tot een onoverzichtelijke of complexe verkeerssituatie. Wegbeheerders (rijkswaterstaat, provincie, gemeenten) konden uit oogpunt van verkeersveiligheid alleen handhavend optreden ten aanzien van opschriften en borden die in de berm zijn geplaatst van de wegen waarover zij zeggenschap hebben. De landschapsverordening breidt de mogelijkheden om tegen onveilige of hinderlijke borden op te treden uit.

Op 1 oktober 2002 is de Landschapsverordening Flevoland in werking getreden. Op basis van deze verordening is reeds in een aanzienlijk aantal gevallen bereikt dat ongewenste borden en opschriften zijn verwijderd. In de praktijk zijn echter enkele onduidelijkheden en knelpunten in deze verordening naar voren gekomen die geleid hebben tot aanpassing op een aantal onderdelen. Teneinde over een transparante en goed leesbare verordening te beschikken is er voor gekozen de gewijzigde tekst als geheel in de vorm van een nieuwe verordening vast te stellen: de Landschapsverordening Flevoland 2004. De geest en de strekking van de verordening zijn hierbij niet veranderd.

2. Provinciale aangelegenheid

De provincie heeft besloten om de reclameregeling op te nemen in een provinciale verordening. De grondslag van de verordening is artikel 145 van de Provinciewet, dat de bevoegdheid biedt voor autonome provinciale verordeningen.

Voordelen van een provinciale regeling boven diverse gemeentelijke regelingen is dat er een uniforme regeling geldt voor het gehele grondgebied van de provincie en dat de handhaving bij één bestuursorgaan komt te liggen. Dit biedt tevens waarborgen voor een uniforme handhaving van de regeling en bevordert de opbouw van deskundigheid bij de handhavers. Ook in verband met de samenwerking en coördinatie met politie, justitie, rijkswaterstaat en andere provincies die deze taak op zich hebben genomen, is een concentratie van deze taak bij de provincie aanbevelenswaardig. Dat neemt niet weg dat bij de uitvoering van de regeling regelmatig contact zal zijn met de gemeenten en dat ook de gemeenten een bijdrage kunnen leveren aan een goede uitvoering van deze regeling door bijvoorbeeld een tijdige signalering van ongewenste borden en opschriften.

3. De opzet van de verordening

Kern van de regeling is het verbod op het plaatsen of aanbrengen van opschriften, aankondigingen, ver- of afbeeldingen – in de verordening begrepen onder de aanduiding "borden" – in het buitengebied van de provincie Flevoland. Het verbod is niet absoluut. In artikel 3 zijn diverse vrijstellingen opgenomen. In de artikelsgewijze toelichting wordt daar nader op ingegaan.

Het is tevens mogelijk om van het verbod een ontheffing aan te vragen bij Gedeputeerde Staten. Van de ontheffingsbevoegdheid zal door GS terughoudend gebruik worden gemaakt. Op de door GS voor deze bevoegdheid vast te stellen beleidsregel zal daar nader op worden ingegaan.

De verordening is alleen van toepassing buiten de bebouwde kom. De problematiek doet zich immers voornamelijk in het buitengebied voor (het te beschermen landschapsschoon). De getrokken grens van de bebouwde kom is objectiveerbaar en daardoor voor betrokkenen goed hanteerbaar.

De regeling heeft in beginsel betrekking op alle opschriften, aankondigingen en ver- en afbeeldingen, in welke vorm en van welke inhoud dan ook. De regeling ziet derhalve op meer dan alleen reclameborden. Hierbij moet worden aangetekend dat een absoluut verbod om meningen en gevoelens te openbaren niet is geoorloofd. Gezien jurisprudentie van de Hoge Raad (bijvoorbeeld NJ 1990, 222) mag de lagere wetgever geen beperkingen stellen aan de grondwettelijke beperking van de vrijheid van meningsuiting als zodanig (artikel 7 van de Grondwet), maar hij mag wel beperkingen stellen aan de verspreiding ervan. De onderhavige regeling is hiermee in overeenstemming.

4. Handhaving

De regeling zal in nauwe samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM) worden gehandhaafd. Met het oog hierop heeft de provincie samen met het OM een handhavingsstrategie ontwikkeld. Bij de handhaving is een belangrijke plaats weggelegd voor de transactiebevoegdheid van de Officier van Justitie op basis van artikel 74 van het Wetboek van Strafrecht. Deze bevoegdheid houdt kort gezegd in dat de overtreder alleen rechtsvervolging kan voorkomen door in te gaan op het transactievoorstel van de Officier van Justitie om een bepaald geldbedrag te voldoen. Het proces-verbaal dat de basis vormt voor het transactievoorstel wordt opgemaakt door provinciale handhavers. Daarnaast heeft de provincie de bevoegdheid om bestuursrechtelijk op te treden. Hierbij wordt in het bijzonder gedacht aan de mogelijkheid om een dwangsomschikking op te leggen in het geval de overtreding niet blijvend ongedaan wordt gemaakt. Met de handhaving zijn belast de door GS aangewezen provinciale ambtenaren met bijzondere opsporingsbevoegdheid. Voor de handhaving van de Landschapsverordening zet de provincie extra personeelscapaciteit in. De handhaving wordt ondergebracht bij het bureau Handhaving van de afdeling Milieubeheer van de provincie. De afdeling Wegen en Verkeer zal bij de uitvoering van de verordening ondersteuning verlenen. Ook de Flevolandse gemeenten zullen ondersteuning verlenen bij de handhaving, vooral waar het betreft de signalering van ongeoorloofde situaties.

5. Reacties naar aanleiding van de inspraakprocedures

Van het ontwerp van de Landschapsverordening Flevoland 2004 is kennis gegeven in de Flevopost en Almere Vandaag (31 maart 2004). Er zijn vier schriftelijke reacties ontvangen. Van de ontvangen reacties en het antwoord daarop van Gedeputeerde Staten is een verslag gemaakt (de antwoordnota). Naar aanleiding van de reacties tijdens de vergadering van de commissie Ruimte is deze antwoordnota gewijzigd. Op een aantal wezenlijke zaken wordt hierna kort ingegaan.

In twee reacties is gewezen op de benadeling van agrariërs die door middel van het plaatsen van eigen borden op hun bouwland willen verwijzen naar bijvoorbeeld hun minicamping of verkooppunt van agrarische producten.

De provincie heeft begrip voor het feit dat er onder agrariërs behoefte bestaat aan het plaatsen van borden waarop wordt verwezen naar bijvoorbeeld een minicamping of verkooppunt van agrarische producten. Provinciale Staten vinden dat de 'agrarische bordjes' een belangrijke bijdrage leveren aan de instandhouding van de landbouw en daarmee aan de leefbaarheid van het platteland. Daarom heeft de provincie besloten om, naast de reeds bestaande vrijstelling voor het plaatsen van dergelijke borden op het erf of op of nabij de inrit naar het erf (conform artikel 3, lid 1, sub b), ook twee nieuwe vrijstellingen voor agrarische boordjes te maken. De eerste nieuwe vrijstelling heeft betrekking op bordjes die dienen ter aanduiding van gewassen, proefvelden, productinformatie of demonstratievelden (artikel 3, lid o).

De tweede nieuwe vrijstelling heeft betrekking op borden die dienen ter bewegwijzering naar een verkooppunt van agrarische producten, naar een mini-camping of naar een andere, aan het agrarisch bedrijf gerelateerde nevenactiviteit (artikel 3, lid p). Om te voorkomen dat voorbij wordt gegaan aan het doel van deze verordening (voorkomen van aantasting van het landschap en de natuur en met het oog op het belang van de verkeersveiligheid), mogen deze borden niet verlicht of reflecterend zijn en wordt voor deze groep borden een maximale oppervlaktemaat (3 m²) gehanteerd.

In een reactie is verzocht om ook nadere eisen te stellen ten aanzien van maximale oppervlakte en verlichting aan de volgens artikel 3, lid 1, sub b vrijgestelde borden. Daarvoor is uit een oogpunt van

beperking van provinciale regelgeving niet gekozen omdat het bij deze borden gaat om plaatsing op het erf of op of nabij de inrit en dus op reeds bebouwd en verlicht gebied. Het staat andere overheden vrij om, bijvoorbeeld op grond van een bestemmingsplan of de Algemene Plaatselijke Verordening, nadere eisen te stellen aan de plaatsing van borden.

Voorts bleek uit een reactie dat het schrappen van het in de vorige verordening opgenomen verbod om ontheffing te verlenen voor handelsreclame, vragen oproept. Ter toelichting daarvan wordt opgemerkt dat het verbod op handelsreclame in de praktijk moeilijk werkbaar bleek. Allereerst is het begrip handelsreclame moeilijk precies te definiëren. Hierdoor zijn ‘twijfelgevallen’ mogelijk. Ten tweede kunnen bepaalde borden, die op zichzelf mogelijk wel gewenst zijn, maar die gecombineerd worden met (ondergeschikte) handelsreclame, niet worden toegestaan. Voorbeelden hiervan zijn borden waarop toeristische of culturele informatie gegeven wordt over een bepaald gebied, en waarop eveneens in beperkte mate handelsreclame (meestal van een sponsor) is opgenomen. Daarom is ervoor gekozen dit via een beleidsregel voor ontheffingverlening te regelen. Op deze wijze is het verbod minder stringent, omdat van een beleidsregel in bijzondere gevallen kan worden afgeweken.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 . Reikwijdte van de verordening en begripsbepaling.

De Landschapsverordening is alleen van toepassing buiten de bebouwde kom. Voor de uitleg van deze term wordt aangesloten bij artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994. De regeling geldt voor tal van uitingen in het buitengebied. Daarbij mogen de diverse gebruikte begrippen, zoals “opschrift”, “aankondiging”, “verbeelding” en “afbeelding” ruim worden uitgelegd. Veel borden zijn geplaatst op oude voertuigen en dergelijke. Maar ook spandoeken, vlaggen en luchtballonnen vallen onder de regeling. Bij luchtballonnen worden die ballonnen bedoeld die verankerd zijn aan enig voorwerp op de grond. Particuliere bewegwijzering kan onder omstandigheden eveneens als ongeoorloofd worden aangemerkt. Ook constructies, die overblijven wanneer het eigenlijke bord is verwijderd, kunnen het landschap ontsieren.

Ter wille van de leesbaarheid van de verordening is een begripsomschrijving opgenomen, waarbij alle bedoelde vormen van uitingen gevat worden onder de term “borden”.

Artikel 2. Verboden.

Het eerste lid van artikel 2 richt zich met name op de opdrachtgever voor de plaatsing van een bord . In de regel zal de opdrachtgever een bedrijf zijn (c.q. degene die de zeggenschap heeft over dat bedrijf) dat door middel van het betreffende opschrift voor het bedrijf reclame maakt. Deze bepaling is zodanig geformuleerd dat ook degene die feitelijk het bord aanbrengt onder het verbod valt. Het tweede lid heeft specifiek betrekking op de eigenaar, andere zakelijk gerechtigde of gebruiker van de onroerende zaak waar of waarop het bord is geplaatst. Het betreft hier de persoon die een zakelijk recht (bijvoorbeeld eigendom of erfpacht) of gebruiksrecht (bijvoorbeeld pacht of huur) kan laten gelden op het onroerende goed waar het bord is geplaatst. Meestal zal deze persoon de eigenaar of pachter van het land zijn. De opzet van artikel 2 biedt de benodigde flexibiliteit om afhankelijk van de situatie van het geval diegene aan te spreken die in hoofdzaak verantwoordelijk dient te worden gehouden voor het niet naleven van de verordening en te kiezen voor de meest efficiënte wijze om een eind te maken aan de illegale situatie.

Artikel 3. Uitzonderingen op de verboden.

In dit artikel wordt een aantal borden “vrijgesteld” van het algemene verbod: wanneer een bord voldoet aan de criteria van een van de opgesomde onderdelen van dit artikel is het verbod niet van toepassing en is plaatsing dus conform de genoemde criteria toegestaan. Voorwaarde daarbij is wel – hetgeen in lid 2 is weergegeven – dat het bord deugdelijk is geconstrueerd en in goede staat van onderhoud verkeert.

Ook voor vrijgestelde borden blijft overigens op grond van andere wetgeving gelden dat voor plaatsing ervan langs wegen toestemming van de wegbeheerder is vereist.

Onderdeel a

Van het verbod zijn uitgezonderd borden die niet met het blote oog waarneembaar zijn vanaf een voor het publiek toegankelijke plaats. Bijvoorbeeld borden die aan het zicht worden onttrokken door bebouwing of bosschages of die op een zodanig grote afstand van een weg zijn geplaatst dat deze niet meer zichtbaar zijn voor het publiek.

Onderdeel b

Hierbij valt te denken aan restaurants, hotels, maneges en benzinestations. Ook de agrarische bedrijven vallen onder deze bepaling. Als voorwaarde geldt dat er een inhoudelijke relatie dient te bestaan tussen het opschrift en de aard van de uitgeoefende activiteit. Bovendien is een visuele relatie vereist: het bord dient bij de aanwezige bebouwing aan te sluiten omdat dan de aantasting van het landschap minimaal is. Wanneer die bebouwing op enige afstand van de weg is gelegen ligt het in de rede het bord bij de inrit daar naartoe te plaatsen. De term “op of in de directe nabijheid van de inrit” ziet in dat geval op de vereiste visuele relatie. Voor “directe nabijheid” kan geen absolute afstand worden gegeven. Of bord en inrit optisch één geheel vormen is afhankelijk van aard en schaal van de omgeving.

In de verordening is de term “bouwkavel” gehanteerd. Voor agrarische bedrijven staat dat in vrijwel alle gevallen gelijk aan het erf. In sommige gevallen is echter bebouwing buiten het erf ook toegestaan, bijvoorbeeld in een glastuinbouwgebied waar veelal de bouw van staand glas mogelijk is gemaakt in het productiegebied. Wanneer vanuit een bepaalde kas een product te koop wordt aangeboden kan het in de rede liggen het bord, waarop dat wordt aangekondigd, direct naast deze kas te plaatsen. In dat geval wordt de grond waarop de kas is geplaatst dus ook als bouwkavel beschouwd.

Bij recreatieve voorzieningen zoals een camping is veelal op het hele terrein bebouwing (zoals toiletgebouwtjes) of plaatsing van vergelijkbare objecten (zoals stacaravans) mogelijk. Ook in die gevallen kan de term bouwkavel dan ruim worden opgevat.

Onderdeel e

Het gaat hier om borden waarop grootschalige evenementen e.d. worden aangekondigd of bewegwijzerd. Deze kunnen informatie over die gebeurtenis bevatten maar ook reclame van bijvoorbeeld sponsors. Ook zijn borden toegestaan op het evenemententerrein zelf. Aan de inhoud daarvan is geen beperking opgelegd. Reclame op borden elders dient duidelijk ondergeschikt te zijn aan de hoofdboodschap (bewegwijzering c.q. bekendmaking).

Verder is aangegeven dat het moet gaan om grootschalige publieke evenementen: een plaatselijke voetbalwedstrijd is geen aanleiding om elders in het buitengebied borden – al dan niet met eventuele sponsorreclame – toe te staan. Bewegwijzering naar kleinschalige evenementen e.d. komt in onderdeel j aan de orde.

Er is voorgeschreven dat de borden maximaal een maand vóór de gebeurtenis waarop zij betrekking hebben kunnen worden geplaatst, en binnen een termijn van een week dienen te worden verwijderd.

Onderdeel f

Tegen borden op sportterreinen die als zodanig planologisch zijn bestemd, zoals voetbalvelden, hockeyvelden en motorsportterreinen, bestaan uit landschappelijk oogpunt in beginsel geen bezwaren. Daar komt bij dat in dat soort gevallen vaak sprake is van sponsoring van de verenigingen die gebruik maken van het betreffende terrein. Deze regeling heeft niet als oogmerk om daaraan beperkingen te verbinden.

Onderdeel g

Dit onderdeel betreft bedrijventerreinen buiten de bebouwde kom, die op grond van een bestemmingsplan als zodanig zijn aangewezen. In dit soort situaties is sprake van zodanige bebouwing dat de plaatsing van borden in de meeste gevallen geen aantasting van het landelijk gebied zal opleveren. Als voorbeeld kunnen worden genoemd het bedrijventerrein Larserpoort bij Lelystad en het Trekkersveld bij Zeewolde.

Onderdeel h

Hierbij kan worden gedacht aan borden waarop de uitvoering van werken in het kader van de aanleg of onderhoud van wegen staat vermeld of een naamlijst van opdrachtgevers en aannemers e.d. Deze uitzondering zal veelal ook van toepassing zijn op borden die in het kader van de uitvoering van Europese projecten moeten worden geplaatst. Het gaat hierbij dus om borden voor werken in het algemeen belang.

De term “werk in uitvoering” kan echter ook betrekking hebben op particuliere “werken”, zoals bijvoorbeeld de aanleg van een golfbaan of de ontwikkeling van een recreatieterrein. In dat geval is het wenselijk het belang van het landschap expliciet tegen het private commerciële belang te kunnen afwegen in het kader van ontheffingverlening, waarbij dan tevens nadere eisen aan bijvoorbeeld omvang van de borden en duur van de plaatsing kunnen worden gesteld. Daarom is in de verordening

opgenomen dat de vrijstelling alleen geldt in geval er voor het werk van overheidswege opdracht is gegeven.

Voor wat betreft de uitleg van de term “in de directe nabijheid van” wordt verwezen naar hetgeen daarover onder onderdeel b is opgemerkt. Ook in dit geval is een duidelijke visuele relatie vereist.

Onderdeel i

De ervaring leert dat nabestaanden van verkeersslachtoffers soms de behoefte hebben om op of bij de plaats van het ongeval een herdenkingsteken te plaatsen. Gedeputeerde Staten hebben op 12 september 2000 besloten om de plaatsing van dergelijke herdenkingstekens langs provinciale wegen toe te staan. Aan dergelijke herdenkingstekens zullen wel enige voorwaarden worden gesteld voor wat betreft de plaatsingsduur en de afmeting ervan. Deze voorwaarden worden gesteld bij de (civielrechtelijke) toestemming die de provincie verleent als eigenaar van de grond waar het herdenkingsteken wordt geplaatst.

Onderdeel j

Deze bepaling heeft in de eerste plaats betrekking op de plaatsing van verkeerstekens en verkeersborden op grond van de verkeerswetgeving. Ook een lokale, regionale of landelijke actie waarbij speciale aandacht gevraagd voor veiligheid in het verkeer wordt geacht onder de regeling te vallen. Te denken valt aan spandoeken (“wij gaan weer naar school”) die worden opgehangen in verband met de start van een nieuw schooljaar, acties van 3VO of van Rijkswaterstaat over aan te houden afstanden, BOB in het verkeer e.d.. Voorts staan er langs wegen landelijk vormgegeven informatieborden over radiofrequenties en de nadering van benzinestations en wegrestaurants. Ook deze worden geacht onder de vrijstellingsregeling te vallen, evenals de borden waarmee toeristische routes bewegwijzerd worden en de aanduidingen van gemeente- en provinciegrenzen. Bewegwijzeringsborden naar grootschalige publieke evenementen e.d. zijn in onderdeel e onder voorwaarden vrijgesteld. Maar ook ten behoeve van kleinschalige evenementen worden in de praktijk vaak door de organisatoren borden geplaatst, waarvoor zij dan aan de betreffende wegbeheerder toestemming vragen. Ook worden wel tijdelijke uitritten e.d. bewegwijzerd. Omdat het daarbij gaat om een tijdelijke bewegwijzering, die vaak op korte termijn moet worden geregeld, wordt het voldoende geacht wanneer daarvoor toestemming in het kader van het wegbeheer wordt gegeven. Die toestemming wordt alleen verleend voor borden die strikt noodzakelijk zijn voor de verkeersgeleiding. Overigens kent de Flevolandse provinciale bewegwijzering ook de mogelijkheid om daarin commerciële bedrijven op te nemen

Onderdeel k

Gedacht wordt aan opschriften op zuilen die specifiek ten behoeve van reclame zijn opgericht (zoals bijvoorbeeld in de nabijheid van de wegrestaurants langs de A6). Met de bouw daarvan hebben Gedeputeerde Staten reeds ingestemd in het kader van de goedkeuring van het betreffende bestemmingsplan of in het kader van een procedure als bedoeld in artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening. In die procedure is het belang van het landschap dan reeds afgewogen. Door sommige gemeenten worden bij de entree van de gemeente borden geplaatst waarop de evenementen worden aangekondigd, die in die gemeente zullen worden gehouden. Ook dergelijke borden vallen onder de onderhavige vrijstelling.

Onderdeel l

Onderdeel l van artikel 3 heeft betrekking op gevallen waarbij uit een wettelijk voorschrift de verplichting voortvloeit om opschriften te plaatsen. Een goed voorbeeld hiervan is artikel 5.1.1. van de Provinciale milieuverordening Flevoland dat betrekking heeft op bebording voor de provinciale milieubeschermingsgebieden.

Onderdeel m

Door het opnemen van deze vrijstelling wordt tegemoetgekomen aan de jurisprudentie van de Hoge Raad met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting. De lagere wetgever mag volgens de Hoge Raad geen beperking stellen aan de grondwettelijke vrijheid van meningsuiting als zodanig, maar hij mag wel beperkingen stellen aan de verspreiding, mits er geen algemeen verbod daartoe wordt gegeven en mits het verbod voor het te beperken verspreidingsmiddel nog gebruik van enige betekenis overlaat (Hoge Raad, NJ 1990, 222). Met het oog op de bescherming van het landschapsschoon en de verkeersveiligheid zijn aan het openbaren van gedachten en gevoelens door middel van opschriften e.d. wel beperkingen gesteld ten aanzien van aantal en plaatsingsduur. Bepaald is dat per onroerende zaak één bord is goorloofd. Voor het vaststellen van de begrenzing

van de onroerende zaak, is in beginsel het eigendomsrecht doorslaggevend. Tevens is de toegestane plaatsingsduur beperkt tot drie maanden. In deze periode kan de rechthebbende eventueel een ontheffing aanvragen voor een langere plaatsingsduur.

Onderdeel n

Vanwege het belang dat aan de verkiezingen van de verschillende democratische organen wordt gehecht wordt een ruime mogelijkheid geboden om de bevolking via borden met posters e.d. op deze verkiezingen te attenderen en om "reclame" te maken voor de daaraan deelnemende politieke partijen. Deze mogelijkheid wordt alleen beperkt wat betreft de duur van de plaatsing (te weten in een effectieve periode rond de verkiezing).

Onderdeel o

Proefveldborden zijn nodig om in proefvelden aan te geven waar welke soorten van een product staan. Gewasborden bevatten informatie over het product dat ter plaatse geteeld wordt. Deze borden kunnen eveneens een educatieve functie hebben: ze informeren de burger over de gewassen die in het agrarisch gebied staan. Het betreft hier tijdelijke borden, omdat ze alleen geplaatst zullen zijn zolang het product op het veld aanwezig is.

Onderdeel p

Kenmerkend voor Flevoland is de landelijke inrichting en agrarische activiteiten die hier plaatsvinden. Het beleid is gericht op instandhouding van de landbouw en stimulering van de leefbaarheid op het platteland. In Flevoland wordt ruimte gegeven aan initiatieven om deze doelstellingen te bereiken. Daarbij hecht de provincie aan de mogelijkheid dat deze initiatieven aan de burger zichtbaar gemaakt kunnen worden.

Daarom zijn borden die dienen ter bewegwijzering naar een verkooppunt van agrarische producten, naar een minicamping of naar een andere aan het agrarisch bedrijf gerelateerde nevenactiviteit onder voorwaarden vrijgesteld. De middels deze borden bewegwijzerde nevenactiviteiten moeten wel een duidelijke functionele relatie hebben met de primaire activiteiten die op het betreffende agrarische bedrijf plaatsvinden. De relatie blijkt bijvoorbeeld uit het verwerken van door het bedrijf voortgebrachte producten, het tentoonstellen, het laten zien van activiteiten of het kunnen deelnemen aan activiteiten op het als zodanig functionerende agrarische bedrijf. Zo valt een handel in autobanden niet onder deze vrijstelling, maar een boer die zelfgemaakt ijs verkoopt wel.

Bij een mini-camping gaat het om kamperen bij de boer, zoals in artikel 8 van de Wet op de Openlucht recreatie wordt geregeld.

In dit artikel worden geen nadere eisen gesteld ten aanzien van bijvoorbeeld het aantal borden per bedrijf of per kavel of de hoogte van een bord. Evenmin worden nadere eisen gesteld aan de plaatsingsduur van een bord, waardoor een bord permanent in het landelijk gebied aanwezig kan zijn. Om te voorkomen dat voorbij wordt gegaan aan het doel van deze verordening (voorkomen van aantasting van het landschap en de natuur en met het oog op het belang van de verkeersveiligheid), wordt wel een maximale oppervlaktemaat (3 m²) gehanteerd en mag het bord niet verlicht of reflecterend zijn.

Artikel 4. Ontheffingen.

Artikel 4 voorziet in een ontheffingsregeling. Een ontheffing kan alleen worden verleend als de plaatsing van een opschrift niet in strijd is met het belang van de bescherming van het landschap en het belang van de verkeersveiligheid. De borden waarvan de plaatsing op grond van de regeling wel is toegestaan zijn in artikel 3 zo uitputtend mogelijk opgesomd. Alleen in bijzondere gevallen, waarvoor die regeling geen aanvaardbaar alternatief biedt, kan door Gedeputeerde Staten eventueel een ontheffing worden verleend. Hierbij kan worden gedacht aan borden die informatie bevatten over (cultuurhistorische) monumenten en natuurerreinen. Ook voor tijdelijke borden en opschriften (voor bijvoorbeeld een particulier werk in uitvoering) is een ontheffing denkbaar. De plaatsing van dergelijke borden wordt getoetst aan de belangen van landschap en verkeersveiligheid. Met het oog op deze aspecten kunnen eventueel ook voorschriften of beperkingen aan de ontheffing worden verbonden. Dat kan ertoe leiden dat een dergelijk bord op een bepaalde plaats in het geheel niet wordt toegestaan (waarbij eventueel een suggestie wordt gedaan voor een andere plaats), dan wel dat de plaatsing van het bord wel wordt toegestaan, maar dat aan de vorm, de afmetingen of de duur van de plaatsing van het opschrift door Gedeputeerde Staten beperkingen worden gesteld. In de door GS voor deze ontheffingsbevoegdheid op te stellen beleidsregel zal op een en ander nader worden ingegaan.

Anders dan in de oorspronkelijke Landschapsverordening is er voor gekozen voor de behandeling van een ontheffingsaanvraag geen openbare procedure voor te schrijven. Wel zijn in de Algemene wet bestuursrecht algemene regels gegeven waaraan bij het nemen van beschikkingen moet worden voldaan, zoals binnen welke termijn een eventueel verzoek om aanvulling van de verstrekte gegevens moet worden gedaan en in welke gevallen de aanvrager en/of mogelijke belanghebbenden moeten worden gehoord. Bovendien kunnen Gedeputeerde Staten er in uitzonderlijke gevallen, wanneer zij vermoeden dat er belangen van meerdere anderen bij betrokken kunnen zijn, voor kiezen voor die bepaalde aanvraag wel een openbare voorbereidingsprocedure toe te passen. Tegen het verlenen van een ontheffing kunnen mogelijke belanghebbenden op grond van de Algemene wet bestuursrecht bezwaar en beroep instellen. De aanvrager heeft een bezwaar- en beroepsmogelijkheid als de ontheffing wordt geweigerd of wanneer hij het niet eens is met de aan de ontheffing verbonden voorschriften of beperkingen.

Artikel 5. Strafbepaling

Dit artikel regelt de strafbaarstelling en de aanwijzing van opsporingsbevoegde en toezichthoudende ambtenaren. Handhaving van de verordening is zowel via het strafrechtelijke spoor als via bestuursrechtelijk optreden mogelijk.

Artikel 6. Inwerkingtreding

Het tijdstip van inwerkingtreding is gekozen, rekening houdend met de Tijdelijke Referendumwet. In de verordening is geen overgangstermijn opgenomen omdat de gewijzigde verordening geen nieuwe verplichtingen voor burgers in het leven roept.